

MIESIĄCA WRZEŚNIA 14 DNIA

PODWYŻSZENIE CZCIGODNEGO I ŻYCIODAJNEGO KRZYŻA PAŃSKIEGO.

NA WIELKICH NIESZPORACH.

do: **Panie, wołam do Ciebie**, dodajemy stichery, ton 6:

Prosomion: **Wszystko odłożywszy.**

Krzyż będąc podwyższanym, pobudza całe stworzenie do wysławiania przeczystych cierpień na nim Podwyższonego. Uśmierciwszy bowiem na nim naszego zabójcę, ożywił uśmierconych, uczynił ich przez doskonałą łaskę pięknymi i godnymi życia na niebiosach, jako Miłosierny. Przeto radując się, wywyższamy imię Jego i wielbimy Jego skrajne upokorzenie.

Mojżesz przedstawił Ciebie, rozciągnąwszy ręce ku górze, i zwyciężył prześladowcę Amaleka, krzyż najczcigodniejszy, chwała wiernych, opoka męczenników, upiększenie apostołów, obrońca sprawiedliwych, zbawienie wszystkich pobożnych. Przeto całe stworzenie widząc ciebie podnoszonym, weseli się i tryumfuje, sławiąc Chrystusa przez ciebie łączącego to, co jest rozdzielone, ze swojej łaski.

Krzyż najpobożniej czczony, który radośnie otaczają chóry aniołów, będąc dzisiaj podnoszonym, ruchem Bożej dłoni podnosi wszystkich odrzuconych za pochwycenie zakazanego owocu i stoczonych w śmierć. Przeto my, wierni, całując ciebie sercem i ustami, czerpiemy uświęcenie, wołając: Wywyższajcie Chrystusa, najłaskawszego Boga, i pokutujmy przy Jego Bożym podnóżku.

Chwała, i teraz. Ton 2: Przyjdźcie, wszystkie narody, pokłońmy się błogosławionemu drzewu, przez które nastąpiła wieczna prawda. Ten bowiem, który drzewem oszukał Praojca Adama, zostaje oszukany krzyżem. Zrzucony, upada strasznym upadkiem, który gwałtem zawładnął królewskim stworzeniem. Krwią Bożą zmyty zostaje jad węża i zlikwidowane przekleństwo sprawiedliwego osądzenia po osądzeniu Sprawiedliwego przez nieprawy sąd. Należało bowiem drzewem uleczyć drzewo i cierpienia osądzonych zniszczyć cierpieniami Niecierpięliwego na drzewie. Chwała, Chryste Królu, Twej mądrej ekonomii względem nas, przez którą wszystkich zbawiłeś jako Dobry i Przyjaciel człowieka.

Wejście. Prokimenon dnia i trzy czytania:

Czytanie Księgi Wyjścia (15, 22-27; 16, 1).

Poprowadził Mojżesz Izraelczyków od Morza Czerwonego i weszli na pustynię Sur, i szli trzy dni przez pustynię, i nie znajdowali wody do picia. Przyszli do Mara i nie mogli pić wody w Mara, była bowiem gorzka i dlatego też nazwano to miejsce Mara, to znaczy „Gorycz”. I lud zaczął szemrać na Mojżesza, mówiąc: „Co mamy pić?” Mojżesz zaś zawołał do Pana i Pan wskazał mu drzewo, i on wrzucił je do wody, a woda stała się słodką. Tam Pan dał ludowi ustawy i zakony, i tam go doświadczał, i powiedział: „Jeśli będziesz

śłuchać głosu Pana, Boga Twego, i czynić przyjemne przed Nim, i zważać na przykazania Jego, i zachowywać wszystkie ustawy Jego, to nie sprowadzę na ciebie ani jednej z chorób, które sprowadziłem na Egipcjan, bowiem Ja jestem Panem, który leczy ciebie”. I przyszli do Elim, a było tam dwanaście źródeł wody i siedemdziesiąt drzew palmowych, i rozłożyli się tam obozem nad wodami. I wyruszyli z Elim, i przyszła cała społeczność synów Izraela na pustynię Sin, znajdującą się między Elamem i między Synajem.

Czytanie Księgi Przypowieści (3, 1-18).

Synu, nie odrzucaj nakazów Pańskich i nie ociągaj się z ich poznawaniem, albowiem kogo lubi Pan, tego poucza i łaskawy jest dla niego jak ojciec dla syna swego. Błogosławiony człowiek, który zyskał mądrość i śmiertelny, który nabrał rozumu. Lepiej jest bowiem zdobywać mądrość, skarbnice złota i srebra. Mądrość jest droższa od drogocennych kamieni, żadne zło nie może się jej sprzeciwić, ona jest dobrze znana wszystkim kochającym ją i nic z tego, co pragniesz, nie można z nią porównać. Długie bowiem życie i lata życia są w jej prawicy, a w lewej jej ręce bogactwo i sława, z ust jej wychodzi sprawiedliwość, zakon i miłosierdzie ona nosi na języku. Drogi jej są przyjemne i wszystkie jej ścieżki są pokojem. Ona jest drzewem życia dla wszystkich, którzy ją zdobywają i jest opoką dla tych, którzy zdają się na nią jak na Pana.

Czytanie Proroctwa Izajasza (60, 11-16).

Tak mówi Pan: Otwarte będą zawsze bramy twoje, Jerozolimo, nie będą zamykane ani za dnia, ani w nocy, aby przynoszone było tobie bogactwo narodów i przyprowadzani byli ich królowie. Narody bowiem i królowie, którzy nie zechcą służyć tobie, zginą, a takie narody będą zniszczone bez śladu. Chwała Libanu przyjdzie do Ciebie, cyprys i jodła, i zarazem cedr, aby upiększyć miejsce święte moje i miejsce podnóżka nóg moich. I przyjdą do ciebie w pokorze synowie uciskających ciebie, i gardzących tobą, i pokłonią się śladom stóp twoich wszyscy, którzy gardzili tobą, i nazwą ciebie grodem Pana, Syjonem świętego Izraela. Zamiast tego, żebyś była opuszczona i znienawidzona, tak, że nikt nie pomoże tobie, uczynię tobie radość wieczną, wesele na pokolenia pokoleń. Ty będziesz sycić się mlekiem narodów i weźmiesz bogactwo królów, i poznasz, że Ja jestem Panem zbawiającym ciebie i wybawiającym ciebie, Bogiem Izraela.

Na litii stichery isomelosy Andrzeja Jerozolimskiego. Ton 1:

Dzisiaj rzeczywiście otrzymało wypełnienie święcie brzmiące słowo Dawidowe. Oto bowiem jawnie kłaniamy się podnóżkowi preczystych nóg Twoich i mając nadzieję na ocienienie skrzydłami Twoimi, Najszczodroblewsi, wołamy do Ciebie: Niech zajaśnieje na nas światłość oblicza Twego, podnieść róg prawosławnego Twego ludu przez podniesienie krzyża Twego, Chryste wielce miłosierny.

Zasadzone na miejscu czaszki drzewo prawdziwego życia, na którym zgotował zbawienie Przedwieczny Król pośrodku ziemi, będąc dzisiaj podnoszonym, uświęca krańce świata i odnawia dom zmartwychwstania. Radują się aniołowie na niebie i weselą się ludzie na ziemi, wołając za Dawidem i

mówiąc: Wywyższajcie Pana Boga naszego i kłaniajcie się podnóżkowi nóg Jego, albowiem jest on święty, dający światu wielkie miłosierdzie.

Obrazując krzyż Twój, Chryste, patriarcha Jakub, gdy dawał wnukom błogosławieństwo, przełożył na ich głowach ręce. Podnosząc zaś dzisiaj ten krzyż my wołamy: Daj pobożnemu ludowi Twemu zwycięstwo, jak Konstantynowi dałeś pokonanie wrogów.

Teofanesa. Ton 2: Boży skarb ukryty w ziemi, krzyż Dawcy życia objawił się na niebiosach pobożnemu cesarowi i na zwycięstwa nad wrogami duchowo wskazywał w napisie. Cesarz zaś radując się z wiarą i miłością Bożą pospieszył ku duchowej kontemplacji, z troską wynosi krzyż z wnętrza ziemi dla zbawienia świata i zbawienia dusz naszych.

Cypriana Studyty: Przełożenie rąk przez patriarchę Jakuba przy błogosławieniu dzieci wskazywało na potężny znak krzyża Twego. I my mając krzyż za pełnego nadziei strażnika, ze wszystkich sił odpędzamy falangi demonów i zrzucamy pychę Beliara, i krzyżem zwyciężamy zgubną moc wrogię Amaleka. Tenże krzyż, teraz pobożnie podnoszony, ofiarujemy Tobie na oczyszczenie grzechów, wołając do Twojej łaskawości wielokrotnym wezwaniem „Panie, zmiłuj się”. Wcielony w Dziewicę, zmiłuj się, Dobry, naszym mądrym dziełem rąk Twoich.

Leona cesarza: Ty jesteś moją mocną obroną, trzyczęściowy krzyżu Chrystusa, uświęć mnie Twoją mocą, abym z wiarą i miłością kłaniał się tobie, i wysławiał Ciebie.

Ton 4: Będziemy dzisiaj klaskać śpiewanej uroczystości i z jaśniejącymi obliczami zawołajmy donośnie językiem: Chrystus ze względu na nas przyjął sąd, oplucie i rany, został ubrany w purpurę i wstąpił na krzyż, co widząc słońce i księżyc skryły swoją światłość, ze strachu zatrzęsa się ziemia i rozdarła na dwoje zasłona świątyni. Ty i teraz uczyn najczcigodniejszy krzyż Twój dla nas stróżem i strażnikiem, i odpędzeniem demonów, abyśmy wszyscy całując go wołali do niego: Zbaw nas, krzyżu, mocą swoją. Oświeć nas światłością swoją, najczcigodniejszy krzyżu, i umocnij nas przez twoje podniesienie, jesteś bowiem nam dany jako światłość i zbawienie dusz naszych.

Anatoliosa: Krzyżu, twój jaśniejący gwiazdami obraz wskazał zdecydowane zwycięstwo wielkiemu pobożnemu cesarzowi, którego matka znalazłszy ciebie, uczyniła znanym całemu światu i dzisiaj podnosząc ciebie, my, chóry wiernych, wołamy: Oświeć nas światłością twoją, życiodajny krzyżu. Uświęć nas mocą twoją, najpobożniej czczony krzyżu. Umocnij nas przez podniesienie twoje, podnoszony przeciwko bojowym zastępom wrogów.

Chwała, i teraz. Anatoliosa. Ton 4: Chryste, obrazując energię najczcigodniejszego krzyża Mojżesz zwyciężył wroga Amaleka na pustyni synajskiej, kiedy bowiem rozpostarł ręce, wyobrażając tym krzyż, lud umacniał się. Teraz zaś na nas dokonało się wypełnienie tego, dzisiaj całe stworzenie uwolniło się ze zniszczenia, wszystkie bowiem dary zajaśniały nam ze względu

na krzyż. Przeto wszyscy radując się przypadamy do ciebie, mówiąc: Jakże wspaniałe są dzieła Twoje, Panie, chwała Tobie.

Stichery na stichownie, ton 5:

Prosimion: Raduj się, ascetów.

Raduj się, życiodajny krzyżu, niezwyciężone zwycięstwo pobożności, bramo raj, wiernych umocnienie, Kościoła ogrodzenie, przez który zostało zniszczone zniszczenie i podeptana władza śmierci, i my zostaliśmy podniesieni z ziemi na niebo, niezwyciężony oręż, przeciwnik biesów, chwała męczenników, jak i zaprawdę sprawiedliwych upiększenie, przystań zbawienia, dający światu wielkie miłosierdzie.

Stichos: Wywyższajcie Pana Boga naszego i kłaniajcie się podnóżkowi nóg Jego, albowiem jest święty.

Raduj się, krzyżu Pański, przez który uwolniona została od klątwy ludzkość, znaku rzeczywistej radości, przepędzający wrogów przy swym podniesieniu, najpobożniej czczona nasza pomocy, władzo królów, mocy sprawiedliwych, piękno kapłanów, wyobrażeniem swoim wybawiający z niebezpieczeństw, berło mocy, którym wszyscy jesteśmy kierowani, oręż pokoju, który z łekiem otaczają aniołowie, Boża chwała Chrystusa, dającego światu wielkie miłosierdzie.

Stichos: Bóg nasz, Król nasz przed wiekami uczynił zbawienie pośrodku ziemi.

Raduj się, przewodniku ślepych, chorych lekarzu, zmartwychwstanie wszystkich umarłych, który podnosisz nas, upadłych w zniszczalność, krzyżu najczcigodniejszy, przez który została rozwiązana klątwa, zakwitła niezniszczalność, zrodzeni z ziemi zostali przebóstwieni i diabeł ostatecznie zrzucony. Widząc ciebie dzisiaj podnoszonego rękoma arcykapłana, wywyższamy Podniesionego na nim i kłaniamy się tobie, czerpiąc wielkie miłosierdzie.

Chwała, i teraz. Jana Mnicha. Ton 8: Chryste, Boże nasz, kłaniamy się dzisiaj, grzeszni, najczcigodniejszemu krzyżowi Twemu, który Mojżesz sobą przedstawiał, gdy Amaleka zrzuciwszy zwyciężył i któremu kłaniać się nakazał Dawid Psalmista, gdy wołał: Kłaniajcie się podnóżkowi nóg Jego i śpiewamy niegodnymi ustami Tobie, który zechciałeś na nim zostać przygwożdżonym, i modlimy się: Panie, uczyni nas z łotrem godnymi królestwa Twego.

Troparion, ton 1: Zbaw, Panie, lud Twój i pobłogosław dziedzictwo Twoje, zwycięstwem prawowiernych nad przeciwnikami obdarzaj i przez Krzyż Twój ochraniaj społeczność Twoją.

Także pobłogosławienie chlebów.

✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠

NA JUTRZNI,

po pierwszej recytacji Psalterza kacyzma poetycka, ton 6:

Jak tylko postawione zostało, Chryste, drzewo krzyża Twego, zatrząsły się fundamenty śmierci, Panie, albowiem Tego, którego z żądzą połknęła

otchłań, Tego wypuściła też z lękiem. Objawiłeś nam zbawienie Twoje, Święty, i wysławiamy Ciebie, Synu Boży, zmiłuj się nad nami.

Chwała, i teraz. Prosomion: Mimo kamienia opieczętowanego.

Drzewu krzyża Twego kłaniamy się, Przyjacielu człowieka, bowiem do niego zostałeś przygwożdżony, Życie wszystkich. Raj otworzyłeś, Zbawco, łotrowi, który z wiarą przyszedł do Ciebie i stał się godnym słodczy wyznania Ciebie: „Wspomnij mnie, Panie”. Jak jego, tak i nas przyjmij, wołających: Wszyscy zgrzeszyliśmy, z miłosierdzia Twego nie odrzucaj nas.

Po drugiej recytacji Psalterza katyzma poetycka, ton 6:

Dzisiaj spełniło się słowo prorocze, oto bowiem kłaniamy się miejscu na którym stały nogi Twoje, Panie, i przyjąwszy drzewo zbawienia otrzymaliśmy wolność od grzesznych żądź, przez modlitwy Bogurodzicy, jedyny Przyjacielu człowieka.

Chwała, i teraz. Prosomion: Nakazane tajemnie.

Zbawco mój, dawno temu Jozue syn Nuna tajemniczo obrazował krzyż, kiedy wyciągnął ręce na kształt krzyża i zatrzymało się słońce na ten czas, póki on nie poraził wrogów sprzeciwiających się Tobie, Bogu. Teraz zaś słońce zaszło widząc Ciebie na krzyżu i Ty zburzywszy władzę śmierci wskrzesiłeś ze sobą cały świat.

Megalinarion: Uwielbiamy Ciebie, Dawco życia Chryste, i czcimy Krzyż Twój święty, przez który wybawiłeś nas z wrogiej niewoli.

1. **Sądź, Panie, znieważających mnie, zwalcz walczących ze mną.**
2. **Chwyć oręż i tarczę, i powstań mi na pomoc.**
3. **Niech zajaśnieje na nas światłość oblicza Twego, Panie.**
4. **Jak orężem upodobaniem ku dobremu uwieńczyłeś nas.**
5. **Daleś znak lękającym się Ciebie, aby uciekali przed łukiem.**
6. **Aby poznano na ziemi drogę Twoją, we wszystkich narodach zbawienie Twoje.**
7. **Ujrzały wszystkie krańce ziemi zbawienie Boga naszego.**
8. **Pokłońmy się miejscu, gdzie stały nogi Jego.**
9. **Wtedy rozweselą się wszystkie drzewa leśne.**
10. **Bóg nasz, Król nasz przed wiekami uczynił zbawienie pośrodku ziemi.**
11. **Wywyższajcie Pana, Boga naszego, i kłaniajcie się podnózkowi nóg Jego, albowiem jest święty.**
12. **Pobłogosław nas, Boże, Boże nasz, pobłogosław nas, Boże.**
13. **Zbaw lud Twój i pobłogosław dziedzictwo Twoje.**
14. **Bądź im pasterzem i kieruj nimi na wieki.**

Chwała, i teraz. Alleluja. Alleluja. Alleluja, chwała Tobie, Boże (trzy razy).

Katyzma poetycka po polijejeju, ton 8:

Prosomion: Nakazane tajemnie.

W raju niegdyś drzewo mnie obnażyło przy zakosztowaniu wrogim, przynosząc śmierć, drzewo zaś krzyża przynoszące ludziom szatę życia, ustawiłeś na ziemi i cały świat napełnił się wszelką radością. Widząc to drzewo podnoszonym, Bogu z wiarą zgodnie zawołajmy, ludzie: Pełen chwały jest dom Twój.

Anabatmi, 1 antyfony, ton 4:

Od młodości mej liczne dręczą mnie pokusy, lecz sam wspomóż mnie i zbaw, Zbawco mój. Nienawidzący Syjonu, będziecie zawstydzeni przez Pana, jak trawa w ogniu będziecie wysuszeni.

Chwała, i teraz. Świętym Duchem karmi się wszelka dusza i wywyższa w czystości, jaśniejąc troistą jednością świętej tajemnicy.

Prokimenon, ton 4: Ujrzały wszystkie krańce ziemi* zbawienie Boga naszego. **Stichos:** Zaśpiewajcie Panu pieśń nową, albowiem Pan dokonał cudów.

Czytanie świętej Ewangelii według Jana, perykopa 42 (12, 28-36).

Mówi Pan: «Ojcze, wsław imię Twoje!». Rozległ się głos z nieba: «Wysławilem i jeszcze wysławię». Tłum stojący usłyszał to i mówił: «Zagrzmiało!» Inni mówili: «Anioł przemówił do Niego». Odpowiedział Jezus i rzekł: «Głos ten rozległ się nie ze względu na Mnie, ale ze względu na lud. Teraz odbywa się sąd nad tym światem, teraz księżę tego świata będzie precz wyrzucony. A Ja, gdy będę wywyższony nad ziemię, wszystkich do siebie przyciągnę». To zaś powiedział oznaczając, jaką śmiercią miał umrzeć. Odpowiedział Mu tłum: «Słyszeliśmy z Prawa, że Mesjasz trwa na wieki. Jakżeż Ty możesz mówić, że potrzeba wywyższyć Syna Człowieczego? Kimże jest ten Syn Człowieczy?» Odpowiedział im więc Jezus: «Jeszcze przez krótki czas Światłość jest wśród was. Chodźcie, dopóki macie światłość, aby was ciemność nie ogarnęła. A kto chodzi w ciemności, nie wie, dokąd idzie. Dopóki światłość macie, wierzcie w światłość, abyście byli synami światłości».

Stichera po Ewangelii, ton 6: Krzyżu Chrystusa, chrześcijan nadziejo, zbłąkanych przewodniku, przystani pozostających w burzach, zwycięstwo na wojnach, umocnienie świata, uleczenie chorych, wskreszenie martwych, zmiłuj się nad nami.

Kanon kyr Kosmasa Mnicha,

który to kanon ma akrostych: **Ufajac krzyzowi, pieśń wyrzekam.**

Pieśń 1

Hirmos: Mojżesz łaską rozsiekl Czerwone Morze dla idącego pieszo Izraela, nakreśliwszy krzyż prosto i uderzeniem w przeciwną stronę połączywszy znowu morze dla rydwanów faraona, wyobraziwszy tym niezwyciężony oręż, przeto będziemy śpiewać Chrystusowi, Bogu naszemu, albowiem się wysławiał.

Stichos kanonu: Chwała, Panie, czcigodnemu krzyzowi Twemu!

Mojżesz dawno temu ukazał na sobie obraz przeczystej męki, gdy stojąc pośrodku kapłanów rozpostartymi rękoma podniósł znak zwycięstwa niszcząc władzę Ameleka, przeto będziemy śpiewać Chrystusowi, albowiem się wysławiał.

Mojżesz położył na drzewie lekarstwo od zgubnego i jadowitego ukąszenia, i do drzewa w kształcie krzyża przywiązał węża pełzającego po ziemi, zatryumfowawszy nad jego podstępna i wredna zgubnością, przeto będziemy śpiewać Chrystusowi Bogu naszemu, albowiem się wysławiał.

Niebo pokazało władcy pobożności i cesarzowi mądrymu w Bogu zwycięski znak krzyża, przez który pycha złych wrogów została zniszczona, demon zrzucony i Boża wiara rozprzestrzeniona do krańców ziemi, przeto będziemy śpiewać Chrystusowi, Bogu naszemu, albowiem się wysławiał.

Pieśń 3

Hirmos: Łaska służy za obraz tajemnicy, ona bowiem przez zakwitnięcie decyduje o wyborze kapłana i dla Kościoła, poprzednio bezpłodnego, teraz zakwitło drzewo krzyża w jego mocy i sile.

Kiedy skała od uderzenia wytoczyła wodę ludowi niepokornemu i twardego serca, okazała tajemnicę powołanego przez Boga Kościoła, którego krzyż jest mocą i uświęceniem.

Kiedy przezysty bok został przebity włócznią, wtedy wyciekła woda z krwią, odnawiającą przymierze i obmywającą grzech, krzyż bowiem jest wiernych chwałą i królów mocą, i umocnieniem.

Katyzma poetycka po 3 pieśni: **K**u czci twojej, po trzykroć błogosławiony dawco życia, krzyżu, świętuje lud ucztę wraz z niematerialnymi chórami, zastępy arcykapłanów pobożnie śpiewają tobie, tłumy zaś mnichów i ascetów kłaniają się, i wszyscy sławimy ukrzyżowanego Chrystusa.

Pieśń 4

Hirmos: **U**słyszałem, Panie, o tajemnicy Twojej Opatrzności, zrozumiałem dzieła Twoje i wysławiłem Twoje Bóstwo.

Dawno temu Mojżesz drzewem przemienił gorzkie ze swej natury źródło na pustyni, obrazując tym nawrócenie przez krzyż pogan do pobożności.

Jordan ukrywszy w głębi swej siekierę, ale została ona wyciągnięta przy pomocy drzewa, przedstawiając tym przekreślenie błędzenia przez krzyż i chrzest.

Kapłańsko rozmieszcza się lud podzielony na cztery części, idąc naprzód wokół zbudowanej według Bożego wzoru arki spotkania, sławiąc się ustawieniem na kształt krzyża.

Cudownie rozpostarty krzyż wypuszczał promienie słoneczne i niebiosa głosiły chwałę Boga naszego.

Pieśń 5

Hirmos: **O** trzykroć błogosławione drzewo, na którym został rozpięty Chrystus, Król i Pan, przez które upadł oszukany przez drzewo, wprowadzony w błąd co do przygwoźdzonego na tobie ciałem Boga, dającego pokój duszom naszym.

Ciebie, zawsze opiewanego drzewa krzyża, na którym rozpostarty został Chrystus, powstydzil się kręcący się oręż chroniący Eden i groźny cherubin odstąpił przed przygwoźdzonym na tobie Chrystusem, dającym pokój duszom naszym.

Wrogie moce otchłani drżą przed znakiem krzyża, nakreślonym w powietrzu, w którym one przebywają, a ród mieszkańców nieba i zrodzonych z ziemi zgina kolana przed Chrystusem, dającym pokój duszom naszym.

Boży krzyż, ukazawszy się w czystych promieniach, oświecił Bożą światłością narody zamroczone zbłądzeniem oszukańczym, przekazując je przygwoźdżonemu na nim Chrystusowi, dającemu pokój duszom naszym.

Pieśń 6

Hirmos: **J**onasz rozpostarłszy ręce na kształt krzyża we wnętrzu morskiego zwierza, jawnie przedstawił zbawcze cierpienie, a po wyjściu stamtąd po trzech dniach przedstawił kosmiczne zmartwychwstanie Chrystusa Boga, przygwoźdżonego ciałem i oświecającego świat zmartwychwstaniem trzeciego dnia.

Zgięty ze starości Jakub i umęczony chorobą, wyprostował się, kiedy przełożywszy ręce ukazywał energie życiodajnego krzyża, przygwoźdżony bowiem na nim ciałem Bóg odnowił starość cienistego pisma Zakonu i oddalił zgubną dla duszy chorobę zbłądzenia.

Boży Izrael położywszy na kształt krzyża ręce na młodych głowach dał zrozumieć, że mający honor starszeństwa jest narodem sługą Zakonu, przeto podejrzany w danym wypadku o błąd on nie zmienił życiodajnego znaku i zawołał: Zwycięzą nowo zasadzeni ludzie Chrystusa Boga, chronieni krzyżem.

Kontakion, ton 4: Podniesiony dobrowolnie na krzyżu Chryste Boże, daj swoje miłosierdzie swemu nabytemu nowemu dziedzictwu, daj ludowi swemu moc zwycięstwa nad wrogami, gdyż ma on moc Twego oręża pokoju, niezwyciężony znak zwycięstwa.

Ikos: Zachwycony do trzeciego nieba i słyszący niewypowiedziane i Boże słowa, których nie należy przekazywać ludzkimi językami, cóż pisze on do Galatów, jak to przeczytaliście i zrozumieliście miłośnicy Pisma? Ja nie pragnę, mówi on, chwalić się niczym innym, jak tylko jedynym krzyżem Pańskim, na którym On cierpiąc zabił cierpienia. Ten właśnie krzyż Pański my wszyscy mocno będziemy trzymać jako chwałę, dla nas bowiem jest to zbawcze drzewo, oręż pokoju, niezwyciężony znak zwycięstwa.

Pieśń 7

Hirmos: Szalone polecenie bezbożnego tyrana, dyszące groźbą i zgrozą bluźnierstwa, przeraziło lud, jednakże trzech młodzieńców nie przeraził ani zwierzęcy gniew, ani niszczący ogień, lecz znajdując się w płomieniu przy powiewie przeciwnego mu wiatru pełnego rosy, śpiewali: Wysławiany ojców i nasz Boże, błogosławiony jesteś.

Pierwszy z ludzi skosztował owocu drzewa, wpadł w zniszczalność, albowiem skazany będąc na haniebne pozbawienie życia, jako pewną cielesną skazę przekazał chorobę całemu rodzajowi, lecz my, zrodzeni z ziemi, zostaliśmy wezwani przez drzewo krzyża i będziemy wołać: Wysławiany ojców i nasz Boże, błogosławiony jesteś.

Nieposłuszeństwo naruszyło przykazanie Boże i drzewo przez przedwczesne zakosztowanie przyniosło ludziom śmierć, przeto dla bezpieczeństwa niezwykle cennego drzewa życia zostało ono zabronione, lecz Wysławiony odkrył je dla torturowanego łotra, który mądrze wołał: Wysławiany ojców i nasz Boże, błogosławiony jesteś.

Izrael kontemplujący przyszłość obejmuje szczyt łaski Józefa, okazując tym, jak przesławny krzyż umocni potęgę królestwa, on bowiem jest zwycięską chwałą królów i światłością dla wołających z wiarą: Wysławiany ojców i nasz Boże, błogosławiony jesteś.

Pieśń 8

Hirmos: Młodzieńcy, w swej ilości równi Trójcy, błogosławcie Boga, Ojca Stwórcę, zaśpiewajcie Słowu, które zstąpiło i przemieniło ogień w rosę, i wywyższajcie dającego wszystkim życie Ducha Najświętszego, na wieki.

Przy podniesieniu drzewa skropionego krwią Wcielonego Słowa Bożego śpiewajcie moce niebios, świętując wezwanie zrodzonych z ziemi, ludzie, kłaniajcie się krzyżowi Chrystusa, przez który świat powstał na wieki.

Ziemszy ekonomowie łaski, godnie podnieście rękoma krzyż światłości, na którym stał Chrystus Bóg, i włócznię, która przebiła ciało Boga Słowa, aby wszystkie narody ujrzwały zbawienie Boże, wysławiając Go na wieki.

Weselcie się, wybrani przez Boga i ustanowieni wierni cesarze chrześcijańscy, otrzymawszy od Boga czcigodny krzyż, chwalcie się tym zwycięskim orężem, albowiem przez niego szukające wojen plemiona rozwiewane są na wieki.

Pieśń 9

Stichos: Wywyższaj, duszo moja, czcigodny krzyż Pański.

Hirmos: Bogurodzico, jesteś mistycznym rajem, który bez ziemskiego trudu dał nam Chrystusa, a przez Niego na ziemi zasadzone zostało życiodajne drzewo krzyża, przeto teraz przy jego podniesieniu kłaniając się krzyżowi, Ciebie wywyższamy.

Niech rozradują się wszystkie drzewa leśne, bowiem ich natura została uświęcona przez Chrystusa, który na początku je zasadził i został rozpięty na drzewie, przeto teraz przy jego podniesieniu kłaniając się krzyżowi, Ciebie wywyższamy.

Podniesiony został święty róg, róg Władcy wszystkiego, krzyż przez który duchowo skruszone zostają wszystkie rogi przeciwników, przeto teraz przy jego podniesieniu kłaniając się krzyżowi, Ciebie wywyższamy.

Druga pieśń 9

Stichos: Wywyższaj, duszo moja, podniesienie życiodajnego krzyża Pańskiego.

Hirmos: Śmierć, która weszła w nasz rodzaj przez spożycie z drzewa, dzisiaj jest zlikwidowana przez krzyż, przekleństwo bowiem matki wszystkich pokoleń zostało rozwiązane przez owoc czystej Bogurodzicy, którą wszystkie moce niebios wywyższają.

Nie zostawiwszy bez kary niszczącej goryczy drzewa, Panie, całkowicie zniszczyłeś ją przez krzyż, przeto niegdyś drzewo osłodziło gorycz wód Mara, przedstawiając moc krzyża, który wszystkie moce niebios wywyższają.

Bez przerwy pogrążającego się w mroku Praojca, Ty, Panie, podniosłeś teraz przez krzyż, kiedy bowiem natura ludzka zbyt niepowstrzymanie upadła błędząc, znowu całkowicie uleczyła nas światłość krzyża Twego, który my, wierni, wywyższamy.

Aby okazać światu wielbiony obraz krzyża jako chwały we wszystkim, Ty, Panie, przedstawiłeś go cesarzowi na niebie błyszczącym w ogromnej światłości jako niezwykły oręż, przeto Ciebie wszystkie moce niebios wywyższają.

Fotagogikon 1:

Prosomion: Uczniom.

Krzyż jest strażnikiem całej ziemi, krzyż jest pięknem Kościoła, krzyż jest władzą cesarzy, krzyż opoką wiernych, krzyż chwałą aniołów i raną demonów.

Chwała, i teraz. Fotagogikon 2:

Prosomion: Niewiasty, usłyszcie.

Krzyż jest dzisiaj podnoszony i uświęca się świat, albowiem zasiadający z Ojcem i Duchem Świętym wyciągnął na nim ręce. Krzyż przyciągnął cały świat do poznania Ciebie, Chryste. Uczyni mających w Tobie nadzieję godnymi Bożej chwały.

Stichery do psalmów pochwalnych, ton 8:

O, przesławny cud, życiodajne zasadzenie, krzyż najświętszy, dzisiaj ukazuje się podnoszonym na wysokości. Sławią go wszystkie krańce ziemi,

lękają się go pułki demonów. O, jakież dar został dany zrodzonym z ziemi, przez który nasze dusze zbawił Chrystus jako jedyny Miłosierny.

O, przesławny cud, z Najwyższym na sobie jak z gronem winnym, pełnym życia, dzisiaj widziany jest podnoszony z ziemi krzyż, przez który wszyscy zostaliśmy przyciągnięci do Boga i ostatecznie zniszczona została śmierć. O, drzewo najcenniejsze, przez które otrzymaliśmy w Edenie nieśmiertelny pokarm, sławiąc Chrystusa.

O, przesławny cud, szerokość i długość krzyża równe są niebiosom, on bowiem uświęca wszystko Bożą łaską. Przez niego zwyciężone zostają barbarzyńskie narody. Przez niego umocnione są berła królestw. O, Boża drabino, przez którą wchodzimy na niebiosa, w pieśniach wywyższając Chrystusa Pana.

Chwała, i teraz. Ton 6: Dzisiaj wychodzi krzyż Pański i wierni przyjmują go jako upragnionego, i otrzymują uleczenie duszy i ciała, i wszelkiej choroby. Będziemy go witać z radością i bojaźnią. Z bojaźnią z powodu grzechu, jako niegodni, z radością zaś z powodu zbawienia, które daje światu przygwożdżony na nim Chrystus Bóg, mający wielkie miłosierdzie.

Wyniesienie i podniesienie krzyża

W czasie śpiewu wielkiej doksologii przełożony zakłada wszystkie szaty liturgiczne, bierze kadzielnicę z kadzidłem, przychodzi do świętego ołtarza i w formie krzyża okadza czcigodny krzyż, bierze go na głowę i wychodzi przez północną bramę, poprzedzany przez dwóch akolitów ze świecami, idzie do królewskiej bramy i tam zatrzymuje się, czekając na zakończenie śpiewu wielkiej doksologii i trisagionu. Po ich skończeniu przełożony głośno ogłasza: **Oto mądrość! Stańmy prosto!** My zaś zaczynamy troparion **Zbaw, Panie, lud Twój** (trzy razy). Przełożony niosąc na głowie czcigodny krzyż przychodzi na środek cerkwi, przed królewską bramę i tam, na przygotowanym analogionie kładzie czcigodny krzyż i okadza w formie krzyża. Kłania się także trzy razy do ziemi, jaki by to dzień nie był, bierze czcigodny krzyż, którego podnózek jest obłożony wonnymi bławatkami i staje przed analogionem, patrząc ku Wschodowi. Diakon ogłasza donośnie, **aby wszyscy słyszeli Zmiłuj się nad nami, Boże, według wielkiego miłosierdzia Twego, modlimy się do Ciebie, wysłuchaj nas, Panie, i zmiłuj się, wołajmy wszyscy.** Zaczynamy śpiewać pierwsze sto **Panie, zmiłuj się**, a podczas pierwszych 50 przełożony błogosławi na początku czcigodnym krzyżem trzy razy, a także pochyła głowę tak, aby znajdowała się łokieć od ziemi, i powoli podnosi się do góry do skończenia następnych 50 **Panie, zmiłuj się**. Kiedy zaś zaczną śpiewać 97 **Panie, zmiłuj się**, podnosi swój głos eklezjarcha, przełożony zaś stojąc wyprostowany i oczekując końca śpiewu **Panie, zmiłuj się**, błogosławi trzy razy krzyżem. Zwraca się następnie ku Zachodowi. Diakon mówi: **Jeszcze módlmy się za metropolitę naszego N. i za biskupa naszego N., za cały duchowieństwo i lud, wołajmy wszyscy.** I zaczynamy śpiewać następne 100 **Panie, zmiłuj się**. Przełożony dokonuje drugiego podniesienia, jak ukazano to poprzednio. Teraz zwraca się ku Południowi. I mówi diakon: **Jeszcze módlmy się o zachowanie w opiece Bożej naszej ojczyzny, za jej władze i wojsko, wołajmy wszyscy.** Zaczynamy śpiewać kolejne 100 **Panie, zmiłuj się**. Po jej skończeniu przełożony zwraca się ku Północy i diakon mówi: **Jeszcze módlmy się za każdą duszę chrześcijańską, cierpiącą i zasmuconą, o zdrowie, zbawienie i odpuszczenie grzechów potrzebujących, wołajmy wszyscy.** I bywa **czwarte podniesienie**. Mówi diakon: **Jeszcze módlmy się za wszystkich służących i kiedyś**

służących w tej świętej świątyni ojców i braci naszych, o ich zdrowie, zbawienie i odpuszczenie grzechów, wołajmy wszyscy. **I zaczynamy śpiewać po raz piąty 100 Panie, zmiłuj się. Po piątym podniesieniu śpiewamy Chwała, i teraz, kontakion: Podniesiony zostałeś na krzyżu. W czasie tego śpiewu przełożony kładzie czcigodne drzewo krzyża na analogonie i śpiewamy troparion, ton 6: Krzyżowi Twemu kłaniamy się, Władco, i święte zmartwychwstanie Twoje sławimy. Gdy bracia śpiewają ten troparion przełożony zaczyna się kłaniać i czyni trzy pokłony przed czcigodnym krzyżem, a następnie całuje krzyż. Po całowaniu zaś czyni jeden pokłon, a także kłania się po jednym razie obu chórom. Następnie podchodzą wszyscy bracia z prawej strony parami i kłaniają się, jak to zostało już powiedziane, i całują czcigodny krzyż. Śpiewamy stichery aż skończy się całowanie czcigodnego krzyża. Po skończonym całowaniu czcigodnego krzyża stawia się analogion z czcigodnym krzyżem z prawej strony królewskiej bramy i stoi on tam aż do skończenia święta. W innych natomiast świątyniach poza katedrami nie bywa podniesienia krzyża, a jedynie kłanianie się krzyżowi, jak omówiono to w trzecią niedzielę świętego postu.**

Stichery na adorację krzyża:

Stichery isomelosy, ton 2:

Przyjdźcie, wierni, pokłońmy się życiodajnemu drzewu, na którym Chrystus, Król chwały, dobrowolnie rozpostarł ręce i podniósł nas do poprzedniej szczęśliwości, których wróg pochwycił przez zadowolenie i uczynił wygnanymi przez Boga. Przyjdźcie, wierni, pokłońmy się drzewu przez które staliśmy się godnymi skruszyć głowy niewidzialnych wrogów. Przyjdźcie, wszystkie plemiona ludów, uczcijmy w pieśniach krzyż Pański. Raduj się, krzyżu, całkowite wybawienie upadłego Adama. Tobą chlubią się nasi najwierniejsi cesarze, albowiem mocą Twoją potężną upokarzają ludy Izmaela. Całując ciebie z bojaźnią teraz my, chrześcijanie, sławimy przygwożdżonego na tobie Boga, mówiąc: Panie, do niego przygwożdżony, zmiłuj się nad nami jako Dobry i Przyjaciel człowieka.

Ton 5: Przyjdźcie, ludzie, widząc niezwykły cud pokłońmy się przed mocą krzyża, albowiem drzewo w raję zrodziło śmierć, a to zakwitło życiem, mając przygwożdżonego na sobie bezgrzesznego Pana. Otrzymując od Niego niezniszczalność my, wszystkie narody, wołamy: Ty, który zniszczyłeś przez krzyż śmierć i nas wyzwoliłeś, chwała Tobie.

Spełnił się, Boże, głos proroków Twoich Izajasza i Daniela, mówiących: Przyjdą wszystkie narody, Panie, i pokłonią się przed Tobą. Oto ludzie, którzy teraz napełnili się, Dobry, łaską Twoją w Twoich jerozolimskich świątyniach. Ty, który przecierpiałeś za nas krzyż i ożywiłeś nas przez swoje zmartwychwstanie, zachowaj i zbaw nas.

Ton 6: Świat mający cztery krańce dzisiaj uświęca się przez podniesienie mającego cztery końce krzyża Twego, Chryste, Boże nasz, a wraz z tym rośnie się moc wiernego ludu Twego. Tym krzyżem my skruszymy moc wrogów, wielki jesteś, Panie, i przedziwny w dziełach Twoich, chwała Tobie.

Głosy proroków ogłosiły święte drzewo, przez które Adam został wyzwolony z dawnego osądzenia na śmierć, stworzenie zaś przez dzisiejsze podniesienie tego drzewa podnosi głos, prosząc Boga o wielkie miłosierdzie.

My zaś, niegodni z powodu grzechów, prosimy, abyś z jedyne go miłosierdzia, nieogarniony Władco, był dla nas oczyszczeniem i zbawił dusze nasze.

Spełniony został, Boże, głos proroka Twego Mojżesza, mówiący: Zobaczycie życie wasze wiszące przed oczyma waszymi. Dzisiaj krzyż jest podnoszony i świat uwalnia się od oszustwa, dzisiaj zmartwychwstanie Chrystusa odnawia wszystko i krańce ziemi radują się, przynosząc Tobie pieśń na cymbałach Dawida i mówią: Ty uczyniłeś zbawienie pośrodku ziemi, Boże, krzyż i zmartwychwstanie, ze względu na które zbawiłeś nas, Dobry i Przyjacielu człowieka, potężny Panie, chwała Tobie.

Dzisiaj Władca stworzeń i Pan chwały przygwożdżony został do krzyża i przebity włócznią, żółci i octu zakosztowała słodycz Kościoła, wieniec z cierni zakłada okrywający niebo obłokami, w szatę kpiny odziany zostaje i przyjmuje policzkowanie stworzoną z gliny ręką Ten, który rękoma swoimi stworzył człowieka. Bity jest po plecach odziewający niebo obłokami, oplucie i rany, drwiny i policzkowanie przyjmuje i wszystko znosi dla mnie Wybawiciel mój i Bóg, aby wybawić, jako Miłosierny, świat z oszustwa.

Chwała, i teraz. Dzisiaj niedostępny ze swej natury staje się dla mnie dostępny dla dotyku i cierpi męki wyzwalający mnie z cierpień. Dający światłość ślepym zostaje opluty przez bezbożne usta i wystawia plecy na rany za niewolników. Widząc Go na krzyżu czysta Dziewica i Matka lamentowała: Biada mi, Dziecię moje, cóż Ty czynisz? Ty, piękniejszy od wszystkich ludzi, okazujesz się bez oddechu, bez kształtu, nie mającym ani piękna, ani wyglądu. Biada mi, Światłości moja, nie mogę patrzeć na Ciebie śpiącego, ranę swoje wewnątrz i ostry miecz przechodzi przez moje serce. Śpiewam Twoim cierpieniom, kłaniam się miłosierdziu Twemu, wielce cierpliwy Panie, chwała Tobie.

Na Liturgii, antyfona 1, Psalm 21, ton 2:

Boże, Boże mój, zważ na mnie, dlaczego mnie opuściłeś?

Stichos: Dla modlitw Bogurodzicy, Zbawco, zbaw nas.

Daleko od zbawienia mego są słowa występków moich.

Boże mój, wołam za dnia i nie wysłuchujesz, i w nocy, a Ty nie zważasz na mnie.

A przecież Ty mieszkasz w świątyni, Chwało Izraela.

Chwała, i teraz. Stichos.

Antyfona 2, Psalm 73, ton 2:

Dlaczego, Boże, odrzuciłeś do końca?

Stichos: Zbaw nas, Synu Boży, który zostałeś rozpięty ciałem, śpiewających Tobie: Alleluja.

Wspomnij zgromadzenie Twoje, który nabyłeś od początku.

Górę Syjon, na której zamieszkałeś.

Bóg nasz, Król nasz przed wiekami uczynił zbawienie pośrodku ziemi.

Chwała, i teraz. Jednorodzony Synu.

Antyfona 3, Psalm 98, ton 3:

Pan zakrólował, niechaj zadrżą ludy, zasiadł na cherubinach, niechaj zatrzęsie się ziemia.

Troparion: Zbaw, Panie, lud Twój i pobłogosław dziedzictwo Twoje, zwycięstwo pobożnym w przeciwnościach daruj i Twoje ochraniaj krzyżem Twoim dziedzictwo.

Wielki jest Pan na Syjonie i wywyższony jest ponad wszystkie narody.

Kłaniajcie się na górze świętej Jego, albowiem święty jest Pan Bóg nasz.

Stichera na wejście: Wywyższajcie Pana, Boga naszego, i kłaniajcie się podnóżkowi nóg Jego, albowiem jest święty.

Zamiast trisagionu: Krzyżowi Twemu kłaniamy się, Władco, i święte zmartwychwstanie Twoje sławimy.

Prokimenon, ton 7: Wywyższajcie Pana Boga naszego i kłaniajcie się podnóżkowi nóg Jego,* albowiem jest święty. **Stichos:** Pan zakrólował, niechaj zadrżą ludy.

Czytanie Listu świętego Apostoła Pawła do Koryntian, perykopa 125 (1, 18-24).

Bracia, nauka o krzyżu dla ginących jest szaleństwem, a dla nas, zbawionych, mocą Bożą. Napisano bowiem: Zniszczę mądrość mędrców i rozum rozumnych odrzucę. Gdzie jest mędrzec? Gdzie uczony w Piśmie? Gdzie badacz tego wieku? Czyż nie obrócił Pan mądrości tego świata w szaleństwo? Gdy bowiem świat swoją mądrością nie poznał Boga w mądrości Bożej, to spodobało się Bogu przez szaleństwo głoszenia słowa zbawić wierzących. Albowiem gdy Żydzi żądają cudów, a Grecy szukają mądrości, my głosimy Chrystusa ukrzyżowanego, zgorszenie dla Żydów, a szaleństwo dla Greków, dla samych zaś wezwanych, Żydów i Greków, Chrystusa, Bożą moc i Bożą mądrość.

Alleluja, ton 1: Wspomnij zgromadzenie Twoje, które nabyłeś od początku. **Stichos:** Bóg nasz, Król nasz, przed wiekami uczynił zbawienie pośrodku ziemi.

Czytanie świętej Ewangelii według Jana, perykopa 60 (19, 6-11; 13-20; 25-35).

W owym czasie arcykapłani i starsi zwołali naradę przeciwko Jezusowi, aby Go zabić i przywiedli Go do Piłata, mówiąc: «Ukrzyżuj, ukrzyżuj Go!» Mówi do nich Piłat: «Weźcie Go i sami ukrzyżujcie! Ja bowiem nie znajduję w Nim winy». Odpowiedzieli mu Żydzi: «My mamy Prawo, a według Prawa naszego powinien umrzeć, bo czynił siebie Synem Bożym». Gdy Piłat usłyszał te słowa, uląkł się jeszcze bardziej. Wszedł znowu do pretorium i mówi do Jezusa: «Skąd Ty jesteś?» Jezus jednak nie dał mu odpowiedzi. Mówi więc Piłat do Niego: «Nie odpowiadasz mi? Czy nie wiesz, że mam władzę ukrzyżować Ciebie i mam władzę uwolnić Ciebie?» Jezus odpowiedział: «Nie miałbyś żadnej władzy nade Mną, gdyby ci jej nie dano z wysoka. Dlatego większy grzech ma ten, który Mnie wydał tobie». Gdy więc Piłat usłyszał te słowa, wyprowadził Jezusa na zewnątrz i zasiadł na trybunale, na miejscu zwanym Lithostroton, po hebrajsku Gabbata. Był to dzień Przygotowania Paschy, około godziny szóstej. I mówi do Żydów: «Oto król wasz!» Oni zaś zawołali: «Precz! Precz! Ukrzyżuj Go!» Piłat mówi do nich: «Czyż króla waszego mam ukrzyżować?» Odpowiedzieli arcykapłani: «Nie mamy króla, tylko Cezara». Wtedy więc wydał Go im, aby został ukrzyżowany. Zabrali zatem Jezusa i prowadzili. A On dźwigając krzyż swój wyszedł na miejsce zwane Miejscem Czaszki, które po hebrajsku nazywa się Golgota. Tam Go ukrzyżowano, a z Nim

dwóch innych, z jednej i drugiej strony, pośrodku zaś Jezusa. Wypisał też Piłat tytuł winy i umieścił go na krzyżu. A było napisane: «Jezus Nazarejczyk, Król Żydowski». Ten napis czytało wielu Żydów, ponieważ miejsce, gdzie ukrzyżowano Jezusa, było blisko miasta. A było napisane po hebrajsku, grecku i łacinie. A przy krzyżu Jezusowym stały Matka Jego i siostra Matki Jego, Maria, żona Kleofasa, i Maria Magdalena. Gdy więc Jezus ujrzał Matkę i stojącego ucznia, którego miłował, mówi do Matki swojej: «Niewiasto, oto syn Twój». Następnie mówi do ucznia: «Oto Matka twoja». I od tej godziny uczeń wziął Ją do siebie. Potem Jezus wiedząc, że wszystko już się dokonało, aby się wypełniło Pismo, mówi: «Pragnę». Stało tam naczynie pełne octu. Nałożono więc na hizop gąbkę pełną octu i podano do ust Jego. A gdy Jezus skosztował octu, rzekł: «Wykonało się!» I skłoniwszy głowę oddał ducha. Ponieważ był to dzień Przygotowania, aby zatem ciała nie pozostawały na krzyżu w szabat – ów bowiem dzień szabatu był wielkim świętem – Żydzi prosili Piłata, aby im połamano golenie i zdjęto je. Przyszli więc żołnierze i połamali golenie pierwszemu i drugiemu, którzy z Nim byli ukrzyżowani. A gdy podeszli do Jezusa i zobaczyli, że już umarł, nie łamali Mu goleni, tylko jeden z żołnierzy włócznią przebił Mu bok i natychmiast wypłynęła krew i woda. Zaświadczył to ten, który widział, i prawdziwe jest świadectwo jego. On wie, że mówi prawdę, abyście i wy wierzyli.

Zamiast Zaprawdę godne jest to śpiewamy: Wywyższaj, dusza moja, czcigodny krzyż Pański. Bogurodzico, jesteś mistycznym rajem, który bez ziemskiego trudu dał nam Chrystusa, a przez Niego na ziemi zasadzone zostało życiodajne drzewo krzyża, przeto teraz przy jego podniesieniu kłaniając się krzyżowi, Ciebie wywyższamy.

Koinonikon: Niech zajaśnieje na nas światłość oblicza Twego, Panie. Alleluja.

